

БЪЛГАРСКИ ЮГЪ

Брой 77

РЕДАКЦИЯ и АДМИНИСТРАЦИЯ — СЪРЪ
Телефонъ № 212

Директоръ: Михаилъ Ят. Думбалаковъ

Съръ, 1 май 1943 г.

Абонаментъ за година 100 лева, за половинъ год. 60 лева
Обявления: Държавни, общински и търговски 10 лева
на кв. см. Хроника 12 лева на кв. см.

Год. 2

ГОЦЕ ДЪЛЧЕВЪ

Апостолътъ на македонската освободителна борба

Първиятъ между най-големитъ дейци на великото македонско революционно освободително движение—Гоце Дѣлчевъ, е една отъ най-богатитъ и най-интересни фигури. Истински апостолъ на освободителната идея и на македонската революция, смѣлъ и самоотверженъ борецъ, нравствена натура и съ широкъ духовенъ погледъ, Гоце Дѣлчевъ можа да положи здравитъ основи на македонската революционна организация, върху които тя десетки години наредъ води голѣмата борба за освобождението на Македония. Въ името на една велика национална идея, която обхващаше общото българско национално дѣло, Гоце Дѣлчевъ може да бжде сравняванъ само съ Василь Левски, другата голѣма фигура на българския духъ и на българската борба за свобода. Забележително е, че както у единия, така и у другия, социалниятъ елементъ въ революционната борба и въ революционното възпитание на народа, съставляваше една отъ главнитъ основи на дейността и борба. Този социаленъ елементъ легна въ самитъ основи въ македонската революционна организация и той изигра голѣма роля въ влиянието на организацията всрѣдъ македонския народъ, въ ръководството му отъ организационнитъ органи и въ възпитанието му. Постигнатитъ резултати бѣха много голѣми. Македонскиятъ българинъ видя въ своята организация пълния покровителъ и правораздавачъ. Ето защо, презъ цѣлия революционенъ периодъ въ Македония, нравствениятъ и социаленъ елементъ засилонѣзи характерни за македонския българинъ черти на честностъ и готовностъ за саможертва, които го отличаватъ. Когато организацията проникна и въ самитъ отношения между македонцитъ въ обикновения имъ животъ и стана сждникъ въ тѣхнитъ спорове, тогава цѣлата нравствена сила на организацията и на самия народъ се прояви до такава степенъ, че никой не се явяваше предъ турскитъ сждилища, а престъпнитъ деяния, които и безъ това бѣха

малко, почти съвсемъ преставаха.

Гоце Дѣлчевъ и дѣлото му ще бждатъ не само обекти на възхищение и на признателностъ, които ще се предаватъ отъ поколѣние на поколѣние, но тѣ ще се изучаватъ и никога не ще се изчерпи този богатъ изворъ на чистота, преданостъ къмъ народа,

себеотрицание и отказъ отъ всичко лично въ живота.

Така се възпитаха, въ името на примѣра и дѣлото на Гоце, всички голѣми и малки дейци на голѣмата македонска освободителна борба. Гоце Дѣлчевъ е недѣлимъ отъ истинското общобългарско народно дѣло. Жертвата на Гоце и жертва само предъ олтаря на голѣмата българска родина и на единния български народъ.

Гоце не служеше на разрушението, а се пожертвува само за българското дѣло и за българската свобода.

„Български мѣсъ“

Чествуването на Гоце Дѣлчевъ

Послучай годушнината отъ трагичната смъртъ на пламенния борецъ за свободата на Македония Гоце Дѣлчевъ, на 4 май т. г. по нареждане на Министерството на просвѣтата ще се уреди чествуване съ съдействието на училищнитъ власти. На 4 май въ всички училища въ Царството ще бждатъ изнесени беседи за живота и дейността на Гоце Дѣлчевъ.

СЪРЪ ЧЕСТВУВА АПОСТОЛА НА РЕВОЛЮЦИЯТА -- ГОЦЕ ДЪЛЧЕВЪ

Утре и други денъ Съръ ще чествава четиридесетъ годишната отъ героичната смъртъ на апостола на революцията Гоце Дѣлчевъ и надналитъ ведно съ него другари при с. Баница—Гоцановъ Дамитъръ и др.

Комитета по уреждане на тържеството е издалъ специална програма, която помѣстваме на 4-та страница.

Отъ днесъ 1 май града има празниченъ видъ. Улицитъ сѣ почистени Голѣмиятъ площадъ „Князь Симеонъ“ е разширенъ, почистенъ и ограденъ съ зелена ограда. Предъ входа на площада откъмъ главната улица е издигната великолепна арка потънала въ зеленина. Националниятъ трицветъ се развява надъ всички обществени и частни сгради.

Градътъ става все по оживенъ отъ пристигащитъ гости отъ всички страни.

ПЪРВИ МАЙ

Празникътъ на националниятъ труоъ ще бѣде отпразднуванъ май - тържествено въ всички градове и села въ Царството.

Сутринта на този денъ на всѣкъде ще се отслужатъ молебни, на които сѣ поканени да присѣствуватъ представители на родната войска, на държавнитъ и общински власти и на различни организации.

МИНАЛОТО Е ЖИВА ДУХОВНА СИЛА

преклонение предъ подвига на Гоце Дѣлчевъ и на неговитѣ другари

Градътъ Сѣръ — главния революционенъ районъ на апостола на революцията Гоце Дѣлчевъ, въ околноститѣ на който той падна на своя водачески постъ за свободата и всебългарското обединение — отдаде трогателна почитъ, всенародно преклонение на неговата паметъ и на паметъта на неговитѣ сподвижници и другари.

Вечерта на 1 т. м. се състоя на площада „Князь Симеонъ Търновски“ заря съ церемонии. Мистичната обрядност бѣ трогателна, особено, когато бѣха викани имената на падналитѣ за родината революционери.

Още на 1 т. м. многобройни гости отъ всички крайща на България пристигнаха въ Сѣръ.

Между тѣхъ личеа *директора на Бѣломорската областъ* и нѣ смъртния си врагъ.

Въ заключение — нека българскитѣ граждани бждатъ внимателни; нека децата и женитѣ знаятъ за дебнешката ги опасностъ.

Врагътъ е подълъ, но подлостъта има единъ страшенъ врагъ, това е храбростъта.

д-ръ Ст. Клечковъ, Неврокопскитѣ Митрополитъ г. г. *Борисъ*, представителя на министъра на просвѣтата г. п. *Стоиловъ*, кмета на Скопие г. *Китинчевъ*, кмета на Куманово г. *Антоновъ* и много други гости, а по полунощъ срещу 2 т. м. дойдоха съ влака и представителитѣ на централното управление на д-во „Илинденъ“ заедно съ своето знаме, водени отъ председателя г. *Лазаръ Томовъ*, както и представителитѣ на нѣколко Илинденски д-ва съ своитѣ знамена.

Тѣ бѣха посрѣщнати отъ официалнитѣ власти на града, на чело съ областния директоръ, и много народъ предъ разкошната арка до общината, на която личи надписа „Обединена България ви приветствува“.

На фасадата на градската община бѣха поставени лампи, които образуваха инициалитѣ на Н. В. Царя, Престолонаследникътъ и Н. В. Царицата.

Следъ утихване на урата и на маршоветѣ на военната музика кметътъ на града приветствува съ подходящо слово илинденци. Отговори му председателя на илинденската организация г. *Л. Томовъ*.

На 2 май на площада „Князь Симеонъ Търновски“, обграденъ цѣлия съ сочни стени отъ зеленина, въ красивъ аналой, сжщо потъналъ въ зеленина и украсенъ съ знамената на България, Германия, Италия и Япония и съ ликоветѣ на Н. В. Царя, Фюрера, Царския домъ и голѣмъ художественъ портретъ на Гоце Дѣлчевъ, се отслужи панихида за падналитѣ революционери и молебень. Тукъ сж областниятъ Директоръ г. д-ръ *Ст. Клечковъ* председателя на Илинденската организация г. *Лазаръ Томовъ*, преставителя на г. Министъра на просвѣтата г. п. *Стойловъ*, н-ка на гарнизона, тритѣ сестри на Гоце Дѣлчевъ, свободнитѣ отъ нарядъ офицери, всички шефове на служ-

следва на 4-та страница

НОВИ ГЕНЕРАЛИ

Съ царски указъ, по случай бойния празникъ на войската сж произведени въ чинъ генералъ-майоръ, полковницитѣ: *Александъръ Попдимитровъ*, *Трифунъ Трифуновъ*, *Хр. Серафимовъ*, *К. Янчулевъ*, *В. Баларевъ*, *Ив. Мариновъ* и *Г. Ковачевъ*.

МИНАЛОТО Е ЖИВА ДУХОВНА СИЛА

продължение отъ 1-ва страница

би, родолюбивитѣ организации, учителското тѣло, представителна войскава частъ и хиляденъ народъ.

Църковнитѣ церемонии завършиха съ слово отъ Н. Високопроещенство Неврокопския митрополитъ Борисъ, които очерта пътя на България и на борцитѣ дали живота си за нейната свобода и обединение.

Пронзесоха речи за подвига и дѣлото на Дѣлчева и другаритѣ му областниятъ Директоръ г. д-ръ Ст. Клечковъ и председателя на организацията „Илинденъ“ г. Лазаръ Томовъ.

Следъ това се осветиха знамената на Сърското д-во „Илинденъ“, кръстникъ на което бѣ председателя на илинденската организация и това на сърската прогимназия „Гоце Дѣлчевъ“ кръстникъ на което бѣ пратеника на г. министъра на просвѣщението г. п. Стоиловъ.

ЗАПОЧНА ВСЕНАРОДНАТА МАНИФЕСТАЦИЯ

Отъ площада на чело съ портретитѣ на Т. В. Царя и Царицата, и подъ такта на бойнитѣ маршове, всички—официалнитѣ лица, гоститѣ, почетнитѣ войскови и полицейски строеве, учащата младежъ, гражданството, родолюбивитѣ организации, сдруженната и народа отъ околията, наредени въ строеве по села, и съ плакати съ родолюбиво съдържание, направиха внушителна манифестация по главнитѣ улици на града. На площада предъ хотелъ „Метрополъ“ въ присѣствие на хиляденото множество се извърши освещаването на паметната плоча на загиналитѣ борци отъ Съръ и околията презъ турско време, отъ коварния грѣкъ: Иванъ Жилевъ, Димитъръ Трендафиловъ и Ат. Никовъ.

Тукъ бѣха произнесени речи и положени вѣнци отъ: Илинденската организация, Студенския националенъ съюзъ, Научниятъ комитетъ, Тракийската организация, Солунското братство, Сърското Д-во Илинденъ, Варненското Д-во Илинденъ и др.

Манифестацията приключи съ церемониаленъ маршъ приетъ отъ и-ка на Неврокопския гарнизонъ.

Дефилирането и твърдата стѣпка на войницитѣ отъ Сърския гарнизонъ предизвикаха всеобщъ възторгъ. Нестихващо ура огласяше лазурнитѣ южни простори, отекайки далечъ въ политѣ на Шарлията и легендарната Бѣласица.

Цѣлия нареденъ пътъ на войницитѣ бѣ обсипанъ съ цвѣтя...

Въ салона на офицерското събрание бѣ даденъ обѣдъ за официалнитѣ лица и гоститѣ, а следъ пладнѣ народътъ изви кръшни хора на площада „Князь Симеонъ Търновъ“

ски* подъ звуцитѣ на военната музика.

Вечерътъ въ салона на кино „Д. Дебеляновъ“ прогимназиалниятъ хоръ съ диригентъ г. Р. Спатаровъ даде прекрасенъ концертъ въ честь на гоститѣ, предаванъ по радио София.

НА ЛОБНОТО МѢСТО - С. БАНИЦА

На 3 май официалнитѣ лица, илинденци, гости и много сърски граждани отидоха на лобното мѣсто на Гоце Дѣлчевъ—село Баница.

Тукъ, следъ зау покойната, Негово Високопроещенство г. г. Борисъ произнесе слово за дѣлото на апостола.

Каза нѣколко кратки, простоватни но излъчвани отъ дълбочината на илинденското сърдце думи и членътъ отъ ръководното тѣло на илинденската организация Хр. Танушевъ;

СЕСТРИ И БРАТА

„Малцината още останали живи илинденци макаръ и въ преклонна възраст, дойдохме да се поклонимъ и сведемъ глава предъ нашия легендаренъ водачъ.“

Сестри и братя! въ продължение на десетъ години, Гоце, нашиятъ другаръ броди изъ родни предѣли изора дълбоко народната нива, подбра семето, засе я, поникна, даде изобиленъ плодъ, който храброто българско войнство пожъна, прибра плода въ родната съкровищница—хамбаря, а сега на васъ мили деца предаваме това съкровище, бждете готови съ цената на живота си, ако стане нужда да го запазите по примѣра на нашия водачъ“.

СИЛНО ВПЕЧАТЛЕНИЕ НАПРАВИ СЛОВОТО

прочетено отъ името на селянитѣ отъ с. Баница, пропето съ найгорещи чувства къмъ родното пепелище и въ което се казва:

„На това священо мѣсто, гдето сме свели глави за преклонение предъ едно славно революционно дѣло и предъ единъ голѣмъ бунтовнически подвигъ погълналъ живота на апостола на македонската освободителна борба — Гоце Дѣлчевъ и неговитѣ другари, въ миналото съществуваше нашето родно гнѣздо село Баница. Ние, баничани, сме горди, че и то изгорѣ въ пламъцитѣ на българския бунтъ противъ тежкото нго, че и то е една горда страница на българското историческо минало. Че и то е единъ отъ фароветѣ, които стои и ще стои вѣчно по пътя на българското преуспѣване и разцвѣтъ.“

Тукъ, на това мѣсто, стърчеха

нѣкога нашите склупени домове,
тукъ ние водѣхме животъ борчески
за насъщния и за политическа сво-
бода, тукъ, гдето днесъ не е оста-
налъ никакъвъ материаленъ поменъ
отъ нашето село. А то трѣбва да
сѣществува, да се възобнови, за
да оплодява съ своето голѣмо ис-
торическо минало духътъ на по-
колѣннията следъ насъ съ семето
на българската твърдостъ въ бор-
бата и жертвоготовностъ за идеал-
тѣ народни.

Не само ние, но и всѣки родо-
любецъ, би трѣбвало да мисли като
насъ, особено сега, когато яркото
слънце на свободата грѣе отъ Оу-
рида снѣ до Черно море и отъ
Дунава до Бѣло море надъ обеди-
нения ни свободенъ народъ.

Ние, баничани, отправяме мол-
ба къмъ дълбоко любимия ни дър-
жавенъ глава Царя освободите-
ля и обединителя Борисъ III
къмъ правителството на Бълга-
рия да ни дадатъ съдействие за
възобновяването на с. Б а н и ц а —
на този величавъ паметникъ, който
излъчва повелѣта: свобода или
смъртъ, който е символъ на неот-
стъпната борба за величието на
вѣчна и единна България.

Да живѣе Н. В. Царя обеди-
нител на България Борисъ III,
да живѣе Българския народъ!

ВНИМАНИЕТО НА СЕЛЯНИТЕ ОТЪ

Фращане, които сложиха обѣдъ на
гоститѣ — поклонници трогна всички.

— И ние, казваха тѣ, искаме да
вземемъ участие въ това всебъл-
гарско тържество.

Откритата подписка за фондъ
„Гоце Дѣлчевъ“ даде само въ нѣ-
колко минути надъ 80 000 лева.

На тръгване, председателя на
ръководното тѣло на Илинденската
организация даде наставления на
фращенци, да наглеждатъ, разкрася-
ватъ и пазятъ лобното мѣсто на
Апостола и никога кандилото да не
угасва.

Така приключи това всенародно
тържество въ паметъ на голѣмия
борецъ за обединение на народътъ
ни — Гоце Дѣлчевъ, който ще живѣе
вѣчно въ сърдцата на всички бълга-
ри отъ обединената вече Родина.